

Anvisningar

Mock Trial

(MT)

Retriever

Anvisningar för arrangörer och domare

Innehållsförteckning

Administration MT i Öppenklass (ÖKL) och Elitklass (EKL)	4
A.1 Tidsbegränsning	4
A.2 Arrangemang.....	4
A.3 Ansökan och administration av MT, SSRK Prov	4
A.4 Utlandsregistrerade hundar	5
A.5 Rollfördelning	5
A.5.1 Jaktledare	5
A.5.2 Provledare	5
A.5.3 Kommissarie	6
A.5.4 Stewards	6
A.5.5 Särskild apportör	6
A.5.6 Assistent/markör	6
A.6 Allmänt ÖKL.....	6
A.6.1 Antal hundar i ÖKL.....	7
A.7 Domare ÖKL	7
A.8 Allmänt EKL	8
A.8.1 Antal hundar i EKL.....	8
A.9 Domare EKL	8
A.10 Begränsningar för deltagande.....	8
A.12 Antijaktgrupperingar	9
A.13 Lottning ÖKL och EKL.....	9
A.14 PM	10
A.15 Startlista / katalog.....	11
A.16 Prislista	11
A.17 ID-kontroll	12
A.18 Återbetalning	12
A.19 Förberedelser ÖKL / EKL.....	12
A.20 Förberedelser specifikt EKL	13
A.21 Startordning	13
A.22 Ansvar och förhållningssätt.....	13

Domaranvisningar MT	13
D.1 Provet genomförande	13
D.2 Bedömningsanvisningar ÖKL MT.....	16
D.3 Bedömningsanvisningar EKL.....	16
D 3.1 Riktlinjer för bedömningen.....	16
D.4 Allmänna anvisningar för SSRKs domare på MT.....	19
D 4.1 Muntlig kritik	20

Syftet med anvisningarna

Detta dokument innehåller anvisningar som är kopplade till de gällande riktlinjer. Vid eventuella tveksamheter är riktlinjerna överordnade anvisningarna. Anvisningarna har antagits av SSRKs huvudstyrelse och gäller för alla Mock Trial, retriever, inom SSRK.

Administration MT i Öppenklass (ÖKL) och Elitklass (EKL)

A.1 Tidsbegränsning

MT kan arrangeras under hela året efter anmälan till SSRKs huvudstyrelse. Speciell hänsyn ska tas under den så kallade "hundförbudstiden"

A.2 Arrangemang

Svenska Spaniel och Retrieverklubben (SSRK) ansvarar enligt riktlinjerna för MT i ÖKL och EKL.

- Alla MT är öppna för alla retrieverraser enligt riktlinjerna.
- MT ska genomföras under goda ljusförhållanden och bör avslutas vid solens nedgång.

A.3 Ansökan och administration av MT, SSRK Prov

SSRK använder från och med 2012 ett webbaserat anmälningssystem för hantering av alla jaktaktiviteter. Genom denna lösning hanterar SSRK centralt, tillsammans med avdelningar och rasklubbar, ansökan, godkännande och administration.

Arbetsgången är som följer:

- Avdelning/rasklubb ansöker om samtliga MT i SSRK Prov
- När provet läggs in skall det maximala antal deltagare, plusgiro/bankgiro samt kontaktperson anges och helst bör också domare anges.
- SSRK centralt beviljar ansökan och gör på detta sätt provet publikt så det kan ses av alla medlemmar.
- Domare ska vara inlagd senast en vecka före sista anmälningdag.
- Avdelning/Rasklubb ansvarar för administration av provet enligt följande:
 - Öppnar tävlingen för anmälan
 - Tävlingen stängs automatiskt för anmälan kl. 24.00 den sista anmälningdagen. Om tävlingen inte är full kan anmälningstiden förlängas och tävlingen öppnas och stängas av avdelning/rasklubb.
 - Hanterar medlemskontroll och betalningar
 - Lottar enligt fastställda regler i SSRKs anvisningar. Publicerar startlistor.

- Publicerar PM i SSRK Prov. Vägbeskrivning och andra uppgifter som kan identifiera tävlingsstället ska inte framgå. Dessa uppgifter mejlas separat till deltagarna.
- Sköter hantering av hundar med förhinder och reserver
- Bekräftar återbetalning enligt gällande bestämmelser
- Domarna ersätts enligt gällande överenskommelse och vid girobetalning eller bankinsättning ska detta ske inom en (1) vecka efter avslutat prov.

A.4 Utlandsregistrerade hundar

Ägare till utlandsregistrerade hundar, som inte tidigare har registrerat resultat hos SKK, måste först skicka in en kopia av stamtavlan till SKK, innan konto skapas i SSRK Prov och hunden kan anmälas. Instruktioner om detta finns i SSRK Prov. Kopian kan skickas digitalt eller via vanlig post till SKK:

- E-post: reg@skk.se
- Fax: 00468-795 30 99
- Post: SKK, Registreringsavdelningen, Box 771, 191 27 Sollentuna

Saknas registreringsuppgifter för någon hund i SKK:s databas kan inte hunden anmälas i SSRK Prov.

Utlandsregistrerade hundar skall vara verifierade hos SKK innan de får anmäla och starta på MT.

A.5 Rollfördelning

A.5.1 Jaktledare

- Ansvarar för tävlingens säkerhet, tillsammans med mark/jaktvärd.
- Ansvarar för jakten och skyttarna.

A.5.2 Provledare

- Kontaktar domaren/domarna i god tid angående färdstätt, ankomsttid, logi med mera.
- Ansvarar för kontakterna med markägare/jakträttsinnehavare.
- Fördelar funktionärernas arbetsuppgifter.
- Håller i deltagarsamlingen, gör ID-kontroll samt kontrollerar provhundarnas vaccinationer.
- Ansvarar för att informera skyttar, tillsammans med mark/jaktvärd och jaktledare.
- Ansvarar för att prislistorna undertecknas av domare/domarna.
- Är anträffbar på provplatsen under hela provet.

- Ansvarar för att domarnas förläggning motsvarar enkel hotellstandard. Med enkel hotellstandard avses ett enkelrum med dusch och toalett i eller i anslutning till rummet. Det är olämpligt med förläggning hos provledning eller annan funktionär.

A.5.3 Kommissarie

Kommissarien behöver inte vara på provplatsen men ska kunna nås via telefon under hela provdagen.

- Kontrollerar betalningar och medlemskap.
- Kontrollerar om de anmälda hundarna har tillåtelse att starta i klassen.
- Ansvarar för att PM och prislistor upprättas.
- Ansvarar för att resultaten läggs in i SSRK Prov om det används.
- Tar emot ändringar och ringer in eventuella reserver.

A.5.4 Stewards

- Hjälper domarna och kallar fram hundar till bedömning.
- Ansvarar för att en nödvändig ordning upprätthålls bland deltagare och publik.

A.5.5 Särskild apportör

Arrangören är skyldig att se till att det finns tillgång till tillräckligt många särskilda apportörer (picking up) som domaren/domarna förfogar över. Målet är alltid att varje apport ska anträffas och apporteras på ett jaktetiskt sätt, varför en särskild apportör kan sättas in för att tävlingen inte ska försenas i onödan med extra tidskrävande eftersök. Domaren/domarna avgör när en särskild apportör ska tilldelas en arbetsuppgift. När en särskild apportör har tilldelats sin/sina arbetsuppgifter kan tävlingen fortsätta.

- Ska hjälpa till och apportera det som av jaktetiska skäl måste apporteras omedelbart och som domaren/domarna bedömer inte är användbara eller alltför tidskrävande för tävlingshundarna.
- Ska under hela tävlingen vara tillgänglig för domaren/domarna.
- Observera att kravet på särskild apportör gäller både ÖKL och EKL (MT).

A.5.6 Assistent/markör

- Ska hjälpa domare/domarna med att markera nedslagsplatser för fällda apport framför allt vid fingerad "klappjakt".
- Ska under hela provet vara tillgänglig för domaren/domarna.

A.6 Allmänt ÖKL

ÖKL arrangeras enligt SSRKs riktlinjer MT, samt att tävlingens förväntade omfattning ska vara vägledande för det antal hundar som kan bedömas. Klassen är en konkurrenssklass.

Syftet med ÖKL är att de deltagande hundarna ska kunna visa att de har kvalifikationer och förutsättningar att starta i EKL på MT, samtidigt som det ger föraren en möjlighet att förbereda sig inför framtida starter.

A.6.1 Antal hundar i ÖKL

Vid ett MT beslutar arrangören om antalet hundar, men minst sex (6) hundar ska beredas plats. Det är dock eftersträvansvärt att minst tolv (12) hundar eller helst sexton (16) deltar.

A.7 Domare ÖKL

Arrangören tillsätter domare.

- Tävlingen ska bedömas av minst en (1) domare med lägst kategori B/A.
- Antalet tävlingshundar per tävlingstillfälle ska vara minst sex (6).
- Tävling med tio (10) hundar eller fler bedöms med fördel av fyra (4) domare som formeras i ett tvådomarsystem, där två (2) av domarna har minst kategori B/A. Deltagande hundar fördelas mellan domarparen. .
- En huvuddomare ska utses på alla svenska MT i Ökl. Huvuddomaren ska ha lägst kategori B/A.
- Domaren ansvarar för att tävlingen genomförs enligt gällande riktlinjer och anvisningar.
- Tjänstgörande domare får inte vara skytt eller föra egen hund under pågående tävling.
- SSRK HS, respektive kommitté, beslutar i samråd med jaktledaren/provledaren om en elev ska eller kan medverka vid provet.
- Det är en fördel om den tjänstgörande domaren känner till den aktuella jaktmarken.
- Om domaren preliminärt tackar ja ska en domarinbjudan skickas (se förlaga på SSRKs hemsida). Efter överenskommelse med domaren skickas antingen en skriftlig domarinbjudan med ett frankerat svarskuvert med post, eller en inbjudan via e-post, så att domaren kan bekräfta inbjudan.

Enligt de domaretiska reglerna ska domaren besvara den skriftliga inbjudan inom 14 dagar, oavsett om svaret är ja eller nej.

Den skriftliga överenskommelsen ska inkludera

- namn på tävlingen
- tävlingsdatum
- färd sätt – bil, tåg eller flyg – och vem som beställer vad
- kontaktperson
- plusgiro/bankgiro.

Mall för överenskommelsen finns på SSRKs hemsida.

Om domaren, mot tungt vägande skäl, tvingas lämna återbud är det kutym att denne hjälper till att få fram en ersättare.

A.8 Allmänt EKL

Klassen är en konkurrenssklass. Därför ska de organisatoriska förutsättningarna vara så likvärdiga som möjligt vid samtliga MT i EKL. Till exempel antalet startande hundar.

A.8.1 Antal hundar i EKL

Vid ett MT beslutar arrangören om antalet hundar, men minst tio (10) hundar ska beredas plats. Det är dock eftersträvansvärt att minst tolv (12) hundar eller helst sexton (16) deltar.

A.9 Domare EKL

I EKL tillsätts domarna i samråd med en person som är utsedd av HS eftersom SSRK måste ta tillvara alla tillfällen till vidareutbildning av domarkåren.

- Tävlingen ska bedömas av minst två domare med lägst kategori A.
- Tävling med tio (10) hundar eller fler bedöms med fördel av fyra (4) domare, där minst två (2) av domarna har kategori A och som formeras i ett tvådomarsystem, där deltagande hundar fördelas mellan domarparen.
- En huvuddomare ska utses på alla svenska MT i EKL. Huvuddomaren ska ha lägst kategori A.
- SSRK HS, respektive kommitté, beslutar i samråd med jaktledaren/provledaren om en elev ska eller kan medverka vid provet.
- Domaren ska kontaktas i samband med grundplaneringen av tävlingssäsongen (avdelningens jaktprovsekreterare eller av denne utsedd person ansvarar för detta).
- Om domaren preliminärt tackar ja ska en domarinbjudan skickas (se förlaga på SSRKs hemsida). Efter överenskommelse med domaren skickas antingen en skriftlig domarinbjudan med ett frankerat svarskuvert med post, eller en inbjudan via e-post, så att domaren kan bekräfta inbjudan.
- Angående domarinbjudan se text under A.7 Domare Ökl.

A.10 Begränsningar för deltagande

Förtydligande utöver riktlinjer

- Hund som tillhör tjänstgörande provledare, jaktledare eller kommissarie. Detta gäller även hundar i tjänstgörande provledare, jaktledare eller kommissaries hushåll.
 - Med "hushåll" avses partner, eller personer som är skrivna på samma adress.
- Hund som har ägts, förts eller personligen tränats av tjänstgörande domare eller domarelev under de senaste sex månaderna.
 - Med "personligen tränats" avses att domaren eller eleven anlitas för enskilda träningar av hunden. Hundar som deltagit i kurser eller träningsgrupper under de senaste sex månaderna för en domare eller elev kan delta på tävlingen.

A.11 Förtydligande om dressyrhjälpmedel

I riktlinjerna § 10 anvisningar för hundförare, står att dressyrhjälpmedel som hunden kan förknippa med olust eller åga inte är tillåtna under provet. Observera att detta inte innefattar handikapphjälpmedel, till exempel en krycka, som föraren behöver för att kunna ta sig fram i provmarken. Fästinghalsband ska tas av.

A.12 Antijaktgrupperingar

Om sådana grupper dyker upp under jakten bör provledaren rådgöra med jaktledaren om jakten ska fortsätta så länge dessa personer finns kvar i markerna.

- Då dessa gruppers egentliga syfte är att skapa uppmärksamhet kring sina aktioner bör strategin vara att bemöta dem på ett korrekt sätt.
- Gå inte ut med förhandsinformation om tävlingen i media.
- Lägg inte ut vägbeskrivning på internet och skriv inte jaktprov på vägskyltarna.
- Framhåll alltid den lagstadgade nytta som hundarna gör vid eftersök på skadat och skadeskjutet vilt, samt deras betydelse för att hålla jaktetiken på en hög nivå.
- Utse någon i funktionärsstaben som kan föra klubbens talan om något inträffar, någon som har förmågan att inte låta sig provoceras. Lika viktigt är det att lugna eventuella upprörda känslor bland tävlingsdeltagare och åskådare.
- Gör överhuvudtaget ingen stor sak av eventuella incidenter.
- Försök att inte vara ensam vid en konfrontation med sabotörerna, de uppträder vanligen minst två tillsammans.
- Läs igenom Svenska Jägareförbundets skrift "Att hantera jaktsabotage".

A.13 Lottning ÖKL och EKL

När anmälningstiden har gått ut och en kontroll har gjorts att erforderliga uppgifter finns och är korrekta, samt anmälningsavgifterna är betalda, ska lottning göras så snart som möjligt.

Vid lottning ska följande föreskrifter beaktas:

- Lottning ska ske utan hänsyn till ras eller avdelningstillhörighet och görs i SSRK Prov.
- En hund kan endast anmälas till en (1) start per klass för varje utannonserat jaktprov.
- Om det finns undantag från lottning ska detta anges i fritextfältet "Lottningskommentar" i SSRK Prov då det också blir synligt i startlistan. Ange ALLTID vilken tjänstgöring som åberopas för undantag.
- Vid lottning ska domare oavsett kategori beredas plats för start med en (1) egen hund lika många gånger som domaren har tjänstgjort på WT eller MT, oavsett arrangör.

- Markägare/jakträttsinnehavare, eller representant för markägare, som ställer mark till förfogande för tävling ska beredas plats på ett annat MT i avdelningen, med en (1) egen hund.
- De kommissarier och provledare/jaktledare, som har tjänstgjort inom avdelning/rasklubb på WT eller MT ska, inom 12 månader från tjänstgöringstillfället, beredas plats vid MT med en (1) egen hund, hos den arrangör tjänstgöringen avser. Plats ska bereda lika många gånger man tjänstgjort, dock maximalt vid två (2) tillfällen. Efter överenskommelse mellan avdelningar/rasklubb, kan kommissarier, provledare/ jaktledare dock undantas från lottning på prov i en annan avdelning än där tjänstgöringen har skett, men endast i avdelning/rasklubb med ett (1) arrangerat MT.
- Funktionär kan undantas från lottningsreglerna. Dessa funktionärer undantas från lottningsreglerna, med en (1) egen hund, lika många gånger som de tjänstgjort inom avdelningen, dock maximalt vid två (2) MT tillfällen.
- Vid en förlängd anmälningstid lottas alltid de hundar som har anmälts före ordinarie tids utgång först. Vid överanmälan sker därefter lottning bland de hundar som har anmälts senare.
- Vid rasmästerskap eller liknande arrangemang kan SSRK HS fatta beslut om förändrade lottningsregler.

A.14 PM

PM skrivs och läggs in i SSRK Prov så att informationen blir visuell och tillgänglig för alla som har kommit med eller har lottats bort.

PM:et ska innehålla följande information:

- Arrangerande avdelning, namn på tävlingen samt tävlingsdatum. Observera dock att utan tillstånd får inte gårdsnamn eller sådan information förekomma som kan identifiera tävlingsplatsen.
- Samlingstid.
- Vilken/vilka domare som tjänstgör och vilken klass respektive domare dömer. Arrangören har dock rätt att göra ändringar fram till tävlingsdagen utan återbetalningsskyldighet.
- Eventuell domarelev samt elevdomare.
- Namn på provledare samt telefonnummer.
- Namn på kommissarie samt telefonnummer.
- Telefonnummer till den som tar emot strykningar.
- Att återbetalning av anmälningsavgiften sker enligt gällande regler.
- Påminnelse om vaccinations- och ID-kontroll.
- Att generellt fotoförbud råder på provplatsen och att tillstånd från provledning krävs.

En tydlig vägbeskrivning mejlas separat till deltagarna.

Mejl skickas till den e-postadress som den startande har inlagt i SSRK Prov.

A.15 Startlista / katalog

Startlistan publiceras i SSRK Prov

I de fall katalog skrivs bör den ha följande utseende och innehåll:

Första sidan

- Arrangerande klubb och avdelning
- Provform
- Namn på provet
- Provdatum

Andra sidan

- Vilka domare som dömer vilka klasser
- Eventuell domarelev samt elevdomare
- Namn på provledare samt telefonnummer
- Namn på kommissarie samt telefonnummer
- Vilka eventuella priser som utdelas

Följande sidor

- Hundar i katalognummerordning. Uppgifterna kommer i standardutförande från SSRK Prov.

A.16 Prislista

Prislistan skrivs ut från SSRK Prov och signeras på plats av tjänstgörande domare. Efter provet läggs resultatet in i SSRK Prov.

Obligatoriska uppgifter är:

- Avdelning/rasklubb
- Namn på tävlingen, observera att det ska vara samma namn som i tävlingsprogrammet
- Kommissariens namn skrivs uppe till höger
- Sidnumrera exempelvis sida 1 av 2
- Hundens katalognummer, ras, namn och registreringsnummer
- Ägarens namn och postort
- Datum den dagen hunden startar
- Kontrollera efter tävlingen att hundens pris noteras i rätt kolumn och att domaren skriver under varje hunds resultat.

A.17 ID-kontroll

Kontroll av ID-märkning kan ske genom stickprov, men det är önskvärt att samtliga hundar kontrolleras. Kontrollen bör göras efter genomförd provning.

Arrangören ska se till att en skanner finns tillgänglig för de hundar som är chipmärkta.

A.18 Återbetalning

Återbetalning sker vid inställd tävling, bortlottning och vid uppvisande av intyg om sjukdom, skada eller löp. Stryks hunden före anmälningstidens utgång är detta i sig inget skäl för att återbetala anmälningsavgiften.

Anmälningsavgiften återbetalas enligt riktlinjer. Avdelningen/rasklubben har rätt att behålla en administrationsavgift (för närvarande 40 kr) om betalningen har skett via en giroinbetalning.

Anmälningsavgift för reserv som inte accepterat erbjuden plats, intill 2 dagar före erbjuden provdag, återbetalas inte.

A.19 Förberedelser ÖKL / EKL

- En prislista ska upprättas och skickas till tjänstgörande provledare eller kommissarie som kan vara en av de ordinarie apportörerna.
- Tävlingsplats ska inte annonseras ut i Apportören, i SSRK Prov eller på SSRKs hemsida på grund av risk för jaktsabotage.
- Tillräckligt antal särskilda apportörer måste finnas tillgängliga från tävlingens början.
- Varje domare/domarpar bör ha tillgång till en särskild markör, dvs. en person med stor erfarenhet av fågeljakt som gör en skiss över området och där ritar in nedslagsplatserna för apporterna.
- Varje domare/domarpar, steward och förare till särskild apportör ska vara försedd med komradio eller på annat sätt säkerställa kommunikationen.
- Provledare/domare ska planera tävlingen tillsammans med jaktledaren och då särskilt beakta:
 - En beräkning över antalet apportter. Domarna informeras om hur många apportter varje hund kan få, relaterat till förväntad tillgång.
 - Antalet såtar under jaktdagen.
 - Vilka delar av marken som kan/får utnyttjas vid provet.
 - Provhundarnas placering i terrängen vid de olika såtarna.
- De tjänstgörande domarna ska noga diskutera arbetsfördelningen med avseende på:
 - Vad respektive domare ska hålla uppsikt på under jakten.
 - Vem som skickar hundarna.
 - Vem som tar emot inlevererade apportter från hundförarna.
- Skyttarna informeras om att de eventuellt ska utse en Gun's choice, alltså den hund som tilltalar dem mest som apportör.

A.20 Förberedelser specifikt EKL

- Provledaren utser i god tid före tävlingen, i samråd med övriga domare, en huvuddomare, som skall vara svensk.
- Det är huvuddomarens ansvar att se till att provledningen har ordnat så det finns assistenter/markörer och tillräckligt många särskilda apportörer.

A.21 Startordning

Startordningen bestäms genom lottdragning och deltagarna förses med nummerlappar.

- I grundomgången kallas deltagarna enligt denna startordning. Hundarna prövas i nummerordning enligt de nummer de har blivit tilldelade.
- En grundomgång med en förväntad normal tillgång på apportter innebär minst tre apportter per hund.

A.22 Ansvar och förhållningssätt

- Domarna ska försäkra sig om att apporteringen kan ske på ett säkert sätt så att hundarna inte utsätts för fara. Den ska därför inte ske i direkt anslutning till exempelvis en livligt trafikerad väg eller trafikerad järnväg, breda vattengravar eller svaga isar. Det bör dock påpekas att varje ekipage startar på egen risk.
- Domaren ska inte färdas till tävlingen med, eller övernatta före tävlingen hos en person som har anmält en hund för honom/henne på den aktuella tävlingen.
- Provledning och funktionärer ska betrakta sig som representanter för Svenska Spaniel och Retrieverklubben och bemöda sig om ett i alla avseenden korrekt uppträdande.
- Det hör till god ton att inte diskutera domslut med tjänstgörande domare under pågående tävling, eller att offentligt kritisera bedömningen under eller efter tävlingen.
- Det är kommissariens ansvar att se till att prislistorna är korrekt ifyllda innan de signeras. Om kommissarien inte är närvarande övertar provledaren detta ansvar. Kommissarien ansvarar för att resultaten läggs in i SSRK.

Domaranvisningar MT

D.1 Provets genomförande

- Elitklassen bedöms av minst två domare med lägst kategori A. Prov med åtta eller fler hundar bedöms med fördel av fyra domare som formeras i ett tvådomarsystem, där de deltagande hundarna fördelas mellan domarparen.
- Vid "klappjakt" kan med fördel två- eller tredomarsystem tillämpas. Minst två av de tjänstgörande domarna ska ha kategori A, men vid tredomarsystem ska samtliga domare ha kategori A. De deltagande hundarna fördelas mellan domarna. Byte av hundar sker normalt mellan såtarna.

- Domarna ska försäkra sig om att rätt hundar finns till bedömning och att de med lägst startnummer står till höger.
- Hundarna ska inte skickas på apportter om det finns en fara för deras säkerhet, till exempel över alltför höga/riskfyllda staket, ut på osäkra isar eller över trafikerade vägar.
- I grundomgången kallas deltagarna enligt den lottade startordningen. Hundarna provas i nummerordning enligt de nummer de har blivit tilldelade.
- En grundomgång med en förväntad, normal apporttillgång innebär minst tre apporteringar per hund som bedöms av minst två domare/domarpar.
- Beroende på var hundgrupperna står och möjligheten att skicka över hundar till den andra gruppen, kan man välja att behålla hundarna efter deras två apportter och fortsätta skicka/utnyttja apportter. Det är inte önskvärt att lämna området och en stor mängd apportter efter sig inför skyttarna för att hundarna har fått två apportter var, även om det finns särskilda apportörer på plats.
- Domaren är skyldig att se till att alla apportter som trillat i det tilldelade område apporteras. Under grundomgången ska hundarna skickas i turordning. Om domaren/domarparet inte hinner få över de hundar från den andra domaren/domarparet som står på tur inom rimlig tid ska särskilda apportörer skickas.
- Man bör eftersträva att döma i par. Fördelen med detta är att den ena domaren kan gå fram för att se vad som händer, hur hunden arbetar och kanske kontrollera med skyttarna var apporten har fallit. Under skottlossningen fördelar domarna uppgifterna så att de har koll på förare och hundar. Är hundarna tysta och stadiga? Påverkar förarna sina hundar?
- Tävlingshundarna skickas på apportter som anses möjligt att finna och uppgifterna ska slutföras. Om en hund är skickad på en apport men misslyckas med att finna den ska ännu en hund skickas. Domaren måste alltid skicka minst två hundar. När denne inte avser att skicka fler hundar ska domarna gå ut i området och kontrollera om apporten finns där. Man letar då endast i det område som har anvisats för hundföraren. Går alla domarna ut för att leta och lämnar tävlingsekipagen ska hundarna vara kopplade. Om apporten inte påträffas överlämnas uppgiften till en särskild apportör.
- Finns det endast en hund kvar i tävlingen och inga andra hundar kan sändas, provas denna hund ensam för att få ett tillräckligt bedömningsunderlag.
- Vid klappjakt placeras hundarna så att de ges så goda chanser som möjligt att kunna markera och de bör därför stå på ett visst avstånd från skyttarna. Rätt placering vid en driven så är av största vikt för att få bästa möjliga bedömningsunderlag.
- Hunden bör skickas från den position där den har markerat apporten. Om apporten faller så att förare och domare har svårt att se hunden i arbete bör den ändå skickas direkt. Först därefter flyttar sig domaren och hundföraren snabbt till en bättre position. Det ger hunden bättre möjlighet att lösa uppgiften som en markering.

- Om det är möjligt bör domarna, i samråd med jaktledare och provledare, be skyttarna att inte skjuta över hunden när den är ute och apporterar.
- Under den första omgången bör hundarna få tillfälle att apportera för den egna skytten. Hamnar apporten mycket nära en hund, hämtas den av domaren eller lämnas till den andra domaren för prövning. Apporter som ligger "döda" helt öppet har väldigt litet värde som bedömningsunderlag och bör plockas upp för hand. Eventuellt kan vissa sådana apporters användas för längre dirigeringar. Det är dock viktigt att inte i onödan lämna apporterna i marken för att gå långt och sedan skicka tillbaka från olika positioner. Detta är oetiskt och riskerar att omvandla prövningen till ett artificiellt prov.
- Utnyttja apporterna genom att erbjuda den andra domaren apporterna som har skjutits för dina hundar. Signalera tydligt, till exempel med höjd käpp eller över radio. God kommunikation mellan domarna är ett måste, bland annat för att undvika att två hundar skickas samtidigt på samma apport.
- Hunden ska apportera den apport som den skickats på, såvida inte domaren ger besked om att hämta annan apport. Om det råkar finnas annan apport i hundens väg och om den apporterar ska den skickas på nytt. Likaså om det skjuts en apport som hamnar framför nosen på hunden, i linje med den apport som hunden har skickats på. Om en specifik apport anges av domaren ska annan apport som tas av misstag inte räknas in som apporterad.
- "Skadade" apporters ska apporteras direkt. Om en startande hund är ute på annan apport ska en särskild apportör skickas. Föraren av den särskilda apportören bör gå närmare och undvika att vissla och störa den hund som provas.
- "Döda" apporters lämnas under skottlossning för att ge möjlighet att i första hand skicka hundarna på "skadade" apporters.
- När ett antal hundar har misslyckats med att finna en apport ska inte domarna leta efter det förrän alla domare är överens om att inga fler hundar i linjen ska skickas.
- Om första omgången består av två apporters var och hund nr 1 misslyckas med sin första apport skickas hund nr 2. Lyckas hund nr 2 få in apporten (eye wipe) får den ändå gå först på nästa apport. Det är inte rättvist att ge en hund två förstachanser i följd och den andra hunden två andrachanser.
- Om första omgången består av bara en apport per hund och hund nr 1 misslyckas och hund nr 2 lyckas med en eye wipe, ska eventuellt andra apporters erbjudas till de andra domarna. Hund nr 1 och nr 2 utgår och två nya hundar kallas in. Man kan välja att skicka hela linjen om apporten ligger där. Bedömningsättet kan skilja sig mellan klappjakt och trampjakt.

D.2 Bedömningsanvisningar ÖKL MT

”Viltfinnarförmåga” är ett viktigt kännetecken för en effektiv retriever och ska därför alltid prioriteras vid bedömningen. Domaren ska vidare ge ett muntligt utlåtande över de deltagande hundarna och motivera sina beslut.

- Markeringsförmåga är en viktig egenskap hos en retriever för att minimera risken att störa markerna i onödan. Idealiskt är att hunden, utan stöd av föraren, går rakt på nedslagsplatsen och apporterar. En bra ”viltfinnare” ska inte behöva lita till sin förare för att finna apporten. Hunden bör emellertid visa samarbetsvilja och svara på förarens signaler när så krävs. Hundar som visar viltfinnarförmåga och initiativ ska premieras mer än de hundar som kräver förarens stöd för att finna apporten. Den bästa hunden är den som kräver minst hjälp och får det svåra att se enkelt ut.
- För att kunna placeras eller tilldelas diplom krävs att flera apporters har fällts i hundens närhet och i dess åsyn. Hunden bör dock inte placeras alltför nära skyttarna för att inte riskera att det faller ett stort antal apporters i hundens/hundarnas omedelbara närhet. Hunden bör utföra minst fem apporteringar, varav även ”skadade” apporters bör ingå. Apporteringsavståndet och apportering av ”skadade” apporters ska anpassas för klassen. Även dirigeringsavståndet ska anpassas för klassen. Hunden/hundarna ska få det antal apporters som ger domaren ett tillräckligt bedömningsunderlag. Hänsyn ska också tas till svårighetsgraden på apporterna. Observera dock att fel och brister enligt regelverket ska hanteras på liknande sätt i både ÖKL och EKL.
- Avgörande för domarna ska vara att apporterna avlämnas korrekt och oskadat av hunden till föraren och det helhetsintryck domaren har av hundens arbete, allmänna effektivitet samt vilken kapacitet den har som apportör i varierande situationer.
- När domaren anser sig ha ett tillräckligt bedömningsunderlag kan provningen avslutas.

D.3 Bedömningsanvisningar EKL

D 3.1 Riktlinjer för bedömningen

Domarens uppgift är att under jägarmässiga former bedöma och ange kvaliteten på jaktegenskaperna hos de deltagande hundarna och att inbördes placera de tävlande hundarna i konkurrensklasser. Domaren ska vidare ge ett muntligt utlåtande över de deltagande hundarna och motivera sina beslut.

Vid ett MT bedöms egenskaper eller en kombination av egenskaper och inbördes kvaliteter med förtjänster och fel enligt gällande riktlinjer. Domaren tar enbart hänsyn till hur hunden framstår och uppträder vid bedömningstillfället.

Bedömningens princip är att göra en sammanvägning av förtjänster och fel, varför domaren har att väga dessa emot varandra.

Domaren ska i första hand notera de förtjänster i egenskaper och kvalitet som hunden har och som svarar mot riktlinjerna. En bedömning får inte bestå i ett ensidigt sökande efter och en uppräknig av en hunds fel. Viltfinnarförmågan har stor prioritet.

En hund som inte har några väsentliga fel behöver av den anledningen inte nödvändigtvis vara ett gott avelsresultat om den trots sin "felfrihet" inte har några påtagliga förtjänster och därmed inte de önskade egenskaperna eller kvaliteten. Den övergripande anvisningen ska vara att varje avvikelse i egenskaper och kvalitet från riktlinjerna är fel och ska bedömas i förhållande till graden av avvikelse och sammanvägas med hundens förtjänster.

Bedömningen vilar på domarens kunskap om vad som krävs av en förstklassig och effektivt arbetande apportör. Domaren har efter sitt fria skön rätt att använda denna kunskap i sammanvägningen av fel och förtjänster. Denna viktiga allmänna princip gäller givetvis inte när det i anvisningarna klart anges att ett fel är diskvalificerande, eller när riktlinjerna anger att förekomsten av ett visst fel ska leda till avbrytande av prövningen. Diskvalificerande fel ska alltid medföra att hunden utesluts. Domaren ska tydligt ange förekomsten av sådana fel i kritiken. Det är alltså tekniskt felaktigt att placera en hund med ett diskvalificerande fel, även om det i övrigt är en utmärkt hund.

Finns det inte tydliga direktiv i riktlinjerna så gäller grundprincipen att fel och förtjänster vägs mot varandra. En bokstavstrogen tolkning av fel i förhållande till placering gynnar inte alltid en bedömning som fokuserar på hundarnas förtjänster och riskerar därför att leda till att man får en vinnande hund med minsta antalet fel, men som kanske inte alls är den värdefullaste hunden ur en egenskaps- och helhetssynvinkel.

Det är viktigt att framhålla att en domares fria skön aldrig ska tolkas som en rättighet att ersätta beslut som utgår från välgrundad kunskap med ett subjektivt tyckande.

- Utpräglad viltfinnarförmåga ska prioriteras vid bedömningen.
- Bra markeringsförmåga är av största vikt hos en retriever för att minimera risken att störa markerna. Det är idealiskt om hunden, utan stöd av föraren, går rakt på nedslagsplatsen och apporterar. En bra viltfinnare ska inte behöva lita till sin förare för att finna fågeln. Hunden bör emellertid vara samarbetsvillig och svara på förarens signaler när så krävs. Hundar som visar viltfinnarförmåga och initiativ bör placeras före de hundar som måste dirigeras till apporten. Den bästa hunden är ofta den som kräver minst hjälp och får det svåra att se enkelt ut.
- En eye wipe innebär att hunden finner en apport som en annan eller andra hundar har misslyckats på. Detta under förutsättning att de tidigare skickade hundarna har varit på nedslagsplatsen och sökt i rätt område. Om så inte är fallet räknas det inte som en eye wipe, men de först skickade hundarna utgår ur provet eftersom de har misslyckats med en uppgift där det uppenbart finns apport (out of control eller dålig viltfinnarförmåga).

- Om den först skickade hunden misslyckas på en apport är avsikten med att skicka hund nr 2 inte i första hand att jämföra hundarnas förmåga att klara just den apporten, utan att kontrollera om där finns någon apport, "död" eller "skadad". Det arbete som hund nr 2 utför ska bedömas för sig och hunden bör ges tillräckligt med tid för att kunna lyckas.
- Om en apport inte återfinns av vare sig hundar eller domare ska det arbete hundarna har utfört på apporten ändå ingå i domarnas bedömning. Detta för att kunna värdera respektive hunds arbete till dennes fördel eller nackdel. Hundarnas arbete bedöms var för sig och inte i jämförelse med varandra.
- Den först skickade hunden bör kallas in relativt omgående om den inte kommer till rätt område. Om man låter en hund som inte utför ett acceptabelt arbete jobba för länge på en sådan apport så minskar möjligheten att finna apporten om den skulle vara "skadad". Det är lätt att förledas att tro att apporten inte är kvar på platsen där den föll och därigenom minska tiden även för nästa hund som skickas. Om den hunden sedan kallas in efter en kort stund och domaren går ut och finner apporten har man inte gett den hunden en rättvis bedömning.
- Det är stor skillnad på en first dog failure-situation och att bli eye wipad på "döda" apporten. Döm den eye wipade hunden (gäller endast på "döda" apporten) som out of control. Ligger apporten på plats och det inte går att få dit hunden betraktas hunden som out of control eller att den saknar viltfinnarförmåga. Den eye wipade hunden utgår ur provet.
- First dog failure-hunden kan behållas beroende på situationen och apportens svårighetsgrad. Man kan stryka apporten och behålla hunden i provet om hunden gjort ett bra försök på den apporten (varit vid nedslagsplatsen etc.). Bedömningen av first dog failure kan påverkas av omständigheter som hur hunden kunde ta sig till den plats där apporten hade fallit. Det går till exempel aldrig att döma first dog failure om hunden ska ta sig över ett större vatten för att nå apporten. För att kunna döma first dog failure ska hunden ha skickats i omedelbar anslutning till att apporten har trillat och inget annat ska ha hänt innan hunden skickats.
- Snabb apportering och snabb inleverering är det ideala. En hund som lägger ner en apport för att få ett bättre grepp bör inte bestraffas för hårt. Observera dock att det inte får handla om ett slarvigt apportgrepp eller ett upprepat beteende.
- Alla apporten ska undersökas efter tecken på hård mun. En apport som har yttre skador behöver inte ha fått dem på grund av hundens aporthantering utan de kan ha uppstått i skottet, när apporten slår i marken eller om hunden har behövt dra ner apporten ur ett snår. En hund med hård mun orsakar oftast sådana skador på apporten som inte behöver synas visuellt. Det är med andra ord endast genom att känna igenom apporten som detta kan avgöras. Om det är osäkert om apporten har skadats av nedslaget eller hunden, frias hunden. Förare bör ges möjlighet att känna på den "skadade" apporten, men domarens beslut är slutgiltigt. Iaktta stor försiktighet och konferera med en kollega innan ett beslut fattas!
- Föraren ska inte behöva dra apporterna ur munnen på hunden.

- Bra apportter bör utnyttjas och i början av provet bör domaren inte tveka att skicka på apportter som ställer krav på hundarna. Den första apporten kan visa sig vara en vinnarapport.
- Domarna ska föra bok över varje apport och kategorisera dem beroende på svårighetsgraden och utförandet. Observera dock att det är lätt att missbedöma svårighetsgraden. En bra hund får allt att se enkelt ut.
- Domarna ska placera sig så att de kan höra hundar som ger ljud ifrån sig i linjen. Andra hundar och hundförare ska inte behöva utsättas för påverkan av att ha sådana hundar intill sig. Nolltolerans gäller för hundar som ger hörbara ljud ifrån sig, eller visar oacceptabel stadga.
- En av domarna ska placera sig ute i terrängen för att kunna se hundens arbete. Den andra domaren sköter skickandet av hundar.
- Om det finns ett antal apportter kvar på slutet så kan man behålla startordningen, men ändå välja apportter så att de som har fått ett antal svåra apportter får något enklare och vice versa. Detta för att få ett bra bedömningsunderlag.
- Det slutgiltiga antalet apportter avgörs av domarna. Ett riktmärke är 7–8 apportter för hundar som genomför hela provet. Apporterna får då inte vara alltför lätta utan ge ett ordentligt bedömningsunderlag.
- En finalomgång för de hundar som fortfarande har chans till placering döms av samtliga domare.
- Ett prov ska stoppas i tid. Drivs provet för långt finns det en risk att samtliga hundar slås ut.
- Undvik att ”stänga böckerna”. Har samtliga domare bedömt de aktuella hundarna så bör ett beslut om placeringar och premieringar fattas innan böckerna stängs. Det kan dock finnas skäl att skilja två utomordentligt duktiga hundar åt med en extra apport och stängda böcker. Har domarna bestämt sig för att stänga böckerna ska information om detta ges direkt, inte komma som en förklaring i efterhand.

D.4 Allmänna anvisningar för SSRKs domare på MT

Tävlingens främsta mål är att under jägarmässiga former bedöma de deltagande hundarnas jaktegenskaper. Tävligen är kvalitetsgaranterade av SSRK i så måtto att de arrangeras efter godkännande av och i enlighet med de riktlinjer och anvisningar som har utfärdats av SSRK.

I SSRKs riktlinjer för MT framgår hur verksamheten ska genomföras och hur de olika aktörerna – arrangörer, domare, startande och SSRK – ska samverka. Här nedan anges de regler och rekommendationer som gäller för MT domaren.

En domare måste vara väl insatt i SSRKs gällande riktlinjer, anvisningar och övriga överenskommelser, till exempel från domarkonferenser, för den eller de provformer som denne ska döma vid provtillfället.

Domaren ska betrakta sig som en representant för Svenska Spaniel och Retrieverklubben och bemöda sig om ett i alla avseenden korrekt uppträdande. Domaren ska granska och värdera de deltagande hundarna på ett vedertaget, förtroendegivande och övertygande sätt och verka för att en positiv stämning råder vid bedömningen.

Domarna har ensam ansvaret för tävlingens slutliga genomförande. Även om andra funktionärer har bestämda uppgifter enligt givna instruktioner är domaren personligen ansvarig för ordningen på tävlingen och för att övriga funktionärer fullgör sina uppgifter på ett korrekt sätt. Före bedömningens början ger domaren funktionärerna direktiv om sättet för bedömning av de olika klasserna. Om det inte finns något särskilt skäl till ändring ska bedömningen ske i den ordning som anges i startlistan efter genomförd lottning.

Domaren ska inte färdas till tävlingen med eller övernatta före tävlingen hos en person som har anmält en hund för honom/henne på det aktuella tävlingen.

D 4.1 Muntlig kritik

Domare uppmuntras att genomföra bedömningen så instruktivt och lärorikt som möjligt och alltid hålla muntlig och öppen kritik vid både individ- och konkurrensbedömning. Domaren motiverar då sina domslut med en kortfattad muntlig kritik och talar om för provdeltagare och publik varför hundarna ges de placeringar de har fått.